

LIBURU
GOMENDATUA
URTARRILA

MASSIMO CARLOTTO
Agur, maitea, ikusi arte
Itzultzailea: Koldo Biguri

Eleberri beltza
Txalaparta
216 orrialde

16,00 €
12,80 € Kluba

Egungo Italiaren B aldea

(H)ilbeltza bekaren altzoan sorturiko bilduma hazten ari da, oraingoan italiar doinuko ale batekin. Baztandik AEBra, AEBtik Vianara eta Vianatik Italiara egin dugu bildumako eleberri beltzen bitartez, txandaka euskaraz idatziak eta euskarara itzuliak argitaratu ditugunez. Laugarren edizioaren emaitza aurkezten dizuegu orain, Italia garaikidearen aurpegi zikina erakutsiko digun Massimo Carlottoren eleberri bat. Bortizkeria, ustelkeria eta saldukeria, bixi-bixi nahasian.

SINOPSISIA

Zenbait urtez Hego Amerikan erbestean igaro eta gero, Giorgio Pellegrini ezker muturreko militante ohia Italiara itzultzen da. Espetxea saihestu eta sorlekuan geratu ahal izateko, garai batean kamarada izan zituen haiek saldu, eta bere iragan politikoa ezabatzeko ahaleginak eta bi egiten ditu. Goi gizarteko irabazleen artean eroso bizi nahian, ez du erreparorik izango bere helburua lotu asmoz bidean jartzen zaizkion iraganeko eta egungo trabak gainditzeko.

Eleberri beltz honetan Massimo Carlottok ustelkeriaren gizartea agerian uzten du barne bakarrizketa bizi eta ekintzaz betean. Gizartean gora egiteko amarru eta azpijoko sortaren bitartez, Italia garaikidearen kritika sozial gogorra egiten du, non bortizkeria eta saldukeria eguneroko ogia baitira.

Carlotto auzia

Esku-eskutik etorri ohi dira Massimo Carlottoen idazketa eta haren bizipenak. Hemeretzi urte baizik ez zituela, 1976an, emakume gazte baten hilketa egotzi zioten, eta Carlotto bere errugabetasunaren alde egiteari ekin zion. Haren esanetan, auzoko heroina trafikari buruz ikertzen ari zen Lotta Continua antolakundearentzat, Paduako faxistak eta polizia bera trafiko horretan nahastuta zeudelakoan. Bere arrebaren etxe aurretik bizikletan pasatzen ari zela, oihuak entzun zituen eta emakume gazte bat hil hurren aurkitu zuen, labankadaz josia. Emakumeari laguntzeko asmoz haren gorputza ukitu bazuen ere, urduri jarri eta inor ez esan gabe ihes egin zuen, arropak odo-

lez zikinduta zituela. Gertatuaren berri hurbilekoei eman eta gero, Carlotto bere kabuz aurkeztu zen Carabinierengana, abokatu batek lagunduta. Poliziek hilketaz akusatu zuten, eta urtebete eman zuen espetxean epaiketaren zain. Lehen prozesuan aske utzi zuten froga faltagatik, baina gero, auzi luze eta korapilatsu baten ostean, 18 urteko kartzela zigorra ezarri zioten. Epaia irmo bihurtu baino lehenago, abokatuak hala aholkatuta, Frantziara ihes egin eta Latinoamerikara erbesteratu behar izan zuen.

Italiako berunezko urteak ziren, eta haren kontrako jazarpen politiko eta judiziala gertatzen ari zela salatzen hasi zen. Mexikon hiru

urte zeramatzalarik, 1985ean, poliziak atxilotu eta Italiara kanporatu zuen egoitza-baimenik gabe zegoelako. Sorterrira iristean, bere burua poliziari entregatzea erabaki zuen, eta berriro kartzelaratu zuten. Bitartean, abokatuak dokumentuak biltzeari ekin zioten haren kasua berriz irekitzeko, eta kalean haren aldeko presio soziala handitu zen. 1993an, Oscar Luigi Scalfaro presidentek indultua eman zion Carlottoari, eta 2004an, berriz, errehabilitazioa lortu eta bere eskubide zibil eta politiko guztiak berreskuratu ahal izan zituen. Ordurako, Carlotto sistema judizial ustela salatzen erabaki irmoa hartua zuen, eta hasia zen horretan.

Kritikaz beteriko obra bizia

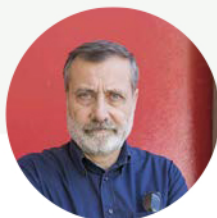
Il Manifesto egunkariaren arabera, "Carlotto da eleberririk beltzen egungo idazle italiarririk onena". Bere esperientziatik abiatuta, gizarte italiararen zaurian aztarrika egiten du, zorne eta zikin guztia agerian utzi asmoz. Bereziki ezaguna da Marco Buratti *Kaimana* ikertzaile pribatua protagonista duten eleberririk beltzen seriea. Baditu beste bilduma batzuk, *Le vindicatrici* (Mendekaztaileak), esaterako, Giorgio Pellegrini pertso-

naiaaren eleberririk; haien artean da *Arrivederci amore, ciao*, 2001ean argitaratua eta orain euskaraz aurkezten duguna *Agur, maitea, ikusi arte* tituluarekin.

Eleberririk bizia da, irakurri ahala iruditan ikusteko modukoa. Ez alferrik, zinemara eraman zuen Michele Soavik 2005ean, eta urte berean komikirako egokitu zuten. Edgar Allan Poe sarierarako hautagai izan zen, eta bigarren pos-

tua lortu zuen Frantziako Grand prix de littérature policière (2003) izenekoan. Koldo Biguri itzultzaile, interprete eta irakasle gasteiztarak ekarri du euskarara, IV. (H)Ilteltza bekari esker, zeina Baztango Udalak, (H)Ilteltza jaialdiak eta Txalaparta argitaletxeak elkarlanean antolatzen baitugu. Ikuskizun dago bildumako hurrengo aleak, Eneko Barberenaren eskutik, zer parajetara garamatzen.

Egilea

Massimo Carlotto

1956, Padua (Italia)

Italiar idazle, kazetari, antzerkigile eta gidoilaria da. Lotta Continua (LC) antolakunde komunistako militantea izan zen 1970eko hamarkadan. Bidegabeki hilketa bat egotzi zioten, eta, auzi luze eta korapilatsu baten ondoren, kartzela zigorra ezarri; epaia irmo bihurtu baino lehenago, Frantziara ihes egin eta Latinoamerikara erbesteratu behar izan zuen. Garai hartako bizipenak *Il fuggiasco* (Iheslaria) eleberririk autobiografikoan jaso zituen, zeinarekin gerora film bat egin baitzen. Bizpahiru hamarkada geroago, presio publikoari esker, indultua lortu eta eskubide zibil eta politiko guztiak berreskuratu zituen. Nobela beltzen egilerik ospetsuenetako bat da gaur egun, hamaika hizkuntzatarat itzulia eta orain, lehenengoz, euskarara. Hainbat sari irabazi ditu literatura beltzaren alorrean, bai Italian, bai Frantzian, bai eta AEBn ere. Gainera, hamar antzerki-lan, zinemarako gidoiak eta irratirako kolaborazioak egin ditu.

HILBELTZA: SAIL HONETAN ARGITARATUAK

MIREN GORROTXATEGI
Sotoan gordeak

Txalaparta
Eleberririk beltza
224 orrialde
16,00 € | 15,20 € Kluba

PATRICIA HIGHSMITH
Lardaska
Itzulpena: Josu Barambones

Txalaparta
Eleberririk beltza
450 orrialde
19,80 € | 18,81 € Kluba

MIEL ANJEL ELUSTONDO
Kezko bola batek itoak birikak

Txalaparta
Eleberririk beltza
250 orrialde
17,00 € | 16,15 € Kluba